

برگزاری چهاردهمین نمایشگاه زنان و تولید ملی از ۱۵ تا ۲۴ اسفند

مشاور شهردار و سرپرست اداره کل امور بانوان شهرداری تهران از برگزاری چهاردهمین نمایشگاه زنان و تولید ملی از ۱۵ تا ۲۴ اسفندماه در محل دائمی نمایشگاه‌های شهرداری تهران واقع در بوستان گفت‌وگو خبر داد.به گزارش «مهر»، فاطمه راکی ضمن اعلام این خبر با بیان اینکه ثبت نام متقاضیان شرکت در نمایشگاه از ابتدای بهمن ماه آغاز شد، گفت: «یکی از ویژگی‌های نمایشگاه زنان و تولید ملی، حضور برندهای مطرح کشور است که محصولات خود را با قیمت پایین عرضه می‌کنند.» راکی افزود: «نمایشگاه زنان و تولید ملی یکی از شناخته‌ترین نمایشگاه‌ها در حوزه پوشاک است؛ به طوری که اسفندماه سال گذشته حدود ۱۱۰ هزار نفر از این نمایشگاه بازدید کردند.»

یکشنبه ● ۲۸ بهمن ۱۳۹۷ ● شماره صد و نود و یک

ا ت ی v ع ه ن و

میزان تورم می‌بینند. از آن سو هم، کارفرماها با استدلال‌هایی مدعی می‌شوند، افزایش دستمزدها بیش از آنچه آن‌ها انتظار دارند آن‌ها را ناچار به تعدیل نیرو می‌کند و این سیکل تکراری همچنان ادامه دارد. در این میان به نظر می‌رسد حرکت در مسیر اجرایی کردن سیاست‌های یکپارچه رفاهی اگر نه تنها که شاید یکی از بهترین راهکارها باشد.

■ روند فعلی دستمزد باید تغییر کند

در برخی از مطالعات، «حداقل دستمزد» به‌عنوان ابزاری برای افزایش سطح استاندارد زندگی کارگران معرفی می‌شود. برخی معتقدند، حداقل دستمزد یک ابزار موثر برای هدف‌گذاری خانوارهایی است که به‌شدت به مشاغلی یا دستمزد پایین وابسته هستند تا یک استاندارد مناسب زندگی برای آن‌ها برقرار شود. توصیه‌نامه تعیین حداقل دستمزد معتقد است، تعیین حداقل دستمزد باید یکی از عناصر سیاستی باشد که هدفش مبارزه با فقر و ارضای نیازهای همه کارگران و خانواده آنان است. گزارش کمیته کارشناسان ILO، در سال ۱۹۶۷ حداقل دستمزد را به‌صورت ذیل تعریف می‌کند: «حداقل دستمزد نشان‌دهنده پایین‌ترین سطح حق الزحمه‌ای است که در قانون مجاز شمرده می‌شود. به عبارت دیگر، دستمزدی است که صرف‌نظر از شیوه محاسبه یا صلاحیت کارگر در هر کشور اعتبار قانونی داشته و با تصدی شغل تعیین می‌شود یا با ضمانت‌های کیفری (با ضمانت‌های متناسب دیگر) به اجرا درمی‌آید.» به این ترتیب حداقل دستمزدی که به موجب پیمان‌های دسته‌جمعی توسط مراجع عمومی تهداد خواهد شد نیز تحت‌پوشش این تعریف قرار می‌گیرد.

■ تعدیل خواسته‌ها؛ راه رسیدن به نتیجه مطلوب در تعیین دستمزد

حاتم شاکرمی، معاون روابط کار و زارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در این باره به «آب‌تنو» می‌گوید: «براساس قانون، شورای عالی کار متولی بررسی فرایند تعیین و افزایش دستمزد است. سالانه براساس اطلاعاتی که در رابطه با میزان معیشت کارگران و میزان تورمی که از بانک مرکزی می‌گیرند، این اطلاعات در دستورکار شورای عالی کار قرار می‌گیرد. ابتدا توسط کمیته مزد که توسط شورای عالی کار تعیین شده، معیارهایی که در میزان دستمزد دخیل است، موردبررسی قرار می‌گیرد.» وی با اشاره به اینکه به نظر می‌رسد در هفته‌های آینده اولین جلسه شورای عالی کار در رابطه با بررسی حداقل دستمزد با شرکای اجتماعی تشکیل شود می‌گوید: «میزان انتظاراتی که در جامعه کارگری و در تشک‌ل‌های کارفرمایی وجود دارد، متفاوت است. نیاز است هردو این تشکل‌ها انتظارات خود را نسبت به میزان حداقل دستمزد تعدیل کنند تا قابل تحقق شود.» وی با بیان اینکه توقعاتی که هر دو تشکل در زمینه دستمزد دارند، ممکن است قابل تحقق نباشد افزود: «وظیفه اجتماعی ما در زمینه تعیین دستمزد، ایجاب می‌کند که باشنیدن آرای طرفین، هم بحث عدالت اجتماعی و رفع فقر

کشینو | ۰۵

علی خدایی؛ با توجه به محاسبه هزینه‌های سبد معیشت خانوارهای کارگری در سال جاری و در نظر گرفتن هزینه‌های سبد معیشت در سال گذشته، یک میلیون و ۸۹ هزار و ۲۶۲ تومان به‌صورت ماهیانه به هزینه‌های زندگی کارگران افزوده شده است.

و... و هم مسئله تداوم بنگاه‌های اقتصادی و ادامه حیاتشان، حفظ اشتغال و رعایت مسائل حقوقی در بحث قرارداده‌ها مدنظر قرار داده‌شود.» وی در ادامه گفت: «در مجموع تلاش خواهیم کرد در جلسات آتی شورای عالی کار، بحث دستمزد را با مشارکت شرکای اجتماعی دنبال کنیم. انتظاری که ما از تشکل‌های کارگری و کارفرمایی داریم این است که با توجه به تحریم‌ها و دشواری‌هایی که در حوزه اقتصاد توسط دشمنان مایجاد می‌شود، این دوستان با توجه به شرایط موجود، نظرات و خواسته‌هایشان را تعدیل کنند. خوشبختانه با بلوغ فکری که در تشکل‌های کارگری و کارفرمایی در کشور ما وجود دارد و درک مشترکی که این عزیزان از شرایط موجود مثل وضعیت معیشت کارگران و همین طور مشکلات و هزینه‌های تولید دارند، به‌زودی به یک نتیجه مطلوبی در زمینه تعیین حداقل دستمزد خواهیم رسید.»

■ تهدید نیروی کار مولد

بر کسی پوشیده نیست که در حال حاضر فاصله بسیار معناداری بین دستمزد نیروی کار با واقعیت و هزینه‌های اقتصادی وجود دارد.

ادامه این روند غلط اقتصادی در نهایت کار را به‌جایی خواهد رساند که دیگر نیروی کار مولد به‌طور کلی به مرور زمان انگیزه

خود را از دست بدهد. به باور کارشناسان، یکی از الزامات اساسی برای تقویت تولید ملی، حمایت مناسب و شایسته از نیروی کار و تشویق نیروی کار مولد و ایجاد مزیت برای اشتغال‌های مولد است. با روند فعلی نمی‌توان انتظار داشت که نیروی کار مولد تشویق شود، چرا که دلال‌بازی و شغل‌های کاذب از نظر درآمدی در ایران به کارهای مولد مزیت دارند. این روند به معنی تضعیف تولید ملی در درازمدت و در نهایت کاهش قدرت خرید کارگران است. مشاهده می‌شود که چنین روشی نه تنها به ریشه‌کنی فقر نخواهد انجامید، بلکه در درازمدت آن را افزایش هم می‌دهد، بنابراین اگر دنبال ریشه‌کنی فقر هستیم باید در نظر داشته باشیم که روند فوق‌الذکر برعکس طی شود. به نظر می‌رسد تنها راه‌حل موجود برای کاهش این شکاف، افزایش حقوق کارگران برای چند دوره متوالی و نه یک دوره به میزان دوربرابری تورم است، البته مسئله‌ای نیز در اقتصاد وجود دارد و آن، مسابقه بین تورم و دستمزد است

و همواره باعث می‌شود هر دوره حقوق کارگر اضافه شود و در دوره بعد با تورم، خنثی شود، اما با این وجود با این شیوه افزایش چندبرابری حقوق کارگران می‌توان این عقب‌ماندگی طبقه کارگران را جبران کرد. از اهداف اصلی تعیین حداقل دستمزد، کاهش فقر در میان کارگران کم‌درآمد بوده است تا از این طریق بتوانند نیازهای اساسی‌شان را پوشش دهند. به

وقت تصمیم‌های شجاعانه‌مزدی است!

هزینه‌های مازاد بسیاری دارد و به‌رغم شعارهایی که در باره کم کردن از سهم آن‌ها داده شده، تاکنون اقدام مشخصی در این باره صورت نگرفته است.

بدیهی است سالانه هزاران میلیارد تومان از جیب طبقات متوسط و کارگر برداشت می‌شود، اما به جز رضایتمندی مدیران در جای دیگری هزینه نمی‌شوند. اگر به جست‌وجو بپردازیم به مصادیق بسیاری از هزینه‌های اضافه در کشور برمی‌خوریم که کم کردن یا قطع آن‌ها برای کسی مشکلی ایجاد نمی‌کند.

برعکس آنچه مشکل‌زا خواهد بود، پایین بودن نرخ دستمزد‌ها و به مرز خطر رساندن نارضایتی‌های انباشته نیروهای کار و تولید است. به نظر می‌رسد دیگر از مرحله‌ای که معتقد باشیم با افزایش ۲۰ یا ۲۵ درصدی دستمزدها شرایط زندگی کارگران درست می‌شود، عبور کرده‌ایم.

به عبارت بهتر، دولت باید تحول و انعطاف لازم برای افزایش‌های تا ۴۰ درصد سطوح مزدی را داشته باشد و بهتر است با تدبیر و عقلانیت، تصمیم‌های شجاعانه بگیرد تا قبل از اینکه فرصت جبران فشارهای معیشتی از دست برود، شرایط به سمت عادی شدن میل کند. باید بر این نکته تأکید کرد که تصمیم‌های شجاعانه تبعات احتمالی هم خواهد داشت، اما فراموش نکنیم راه‌های اصلاح و جبران نیز به فراخور نیاز در دسترس دولت قرار

این دلیل تعیین حداقل دستمزد می‌تواند به‌عنوان ابزاری در مبارزه با فقر مورد استفاده قرار گیرد. موضوعی که در این باره اهمیت دارد این است که در صورتی افزایش حداقل دستمزد به کاهش فقر کمک می‌کند که با افزایش حداقل دستمزدها اشتغال کاهش نیابد و باعث تورم نیز نشود. در همین رابطه طرفداران تعیین حداقل دستمزد معتقدند که تعیین حداقل دستمزد، برای تضمین اینکه کارگران، یک دستمزد کافی برای امرارمعاش دریافت می‌کنند، مورد نیاز است؛ به این دلیل که به کارگران تمام‌وقت یک درآمد کافی برای خرید نیازهای ساده زندگی عرضه می‌شود و می‌تواند تضمین کند که کارگران یک حداقل استاندارد قابل قبول برای زندگی را دارا هستند اما از طرف دیگر مخالفان حداقل دستمزد معتقدند که حداقل دستمزد به‌طور غیرمنطقی کاهش فقر را هدف‌گیری می‌کند، زیرا اکثر کارگران حداقل دستمزد در خانواده‌های فقیر زندگی نمی‌کنند.

با توجه به آثار مختلف و بعضاً متفاوت تعیین حداقل دستمزد باید برای محقق شدن اهداف اصلی حداقل دستمزد و کاهش اثرات منفی آن، هم‌زمان با تعیین حداقل دستمزد، سیاست‌های مکمل دیگری هماهنگ و هم‌گام با دیگر سیاست‌های اجتماعی و بازار کار در جامعه به اجرا درآید تا سطح زندگی کارگران کم‌درآمد و خانواده‌های آنان بهبود یابد.

دارند و می‌توان از آن‌ها استفاده کرد. برای نمونه، دولت در قبال افزایش چشمگیر دستمزدها قادر است با پرداخت یارانه‌های مستقیم و غیر مستقیم به بخش‌های تولیدی، اثرات اقتصادی افزایش دستمزدها را جبران کند. در عین اینکه ممکن است برخی با نگاه بدبینانه تصور کنند افزایش یک‌باره سطوح مزدی، تبعات منفی جبران‌ناپذیر اقتصادی خواهد داشت، اما مطالعات و بررسی‌ها نشان می‌دهد افزایش دستمزد طبقات کم‌درآمد و پایین جامعه نوعی مزایای بالقوه نیز خواهد داشت و طرف تقاضای بازار را تحریک می‌کند. با توجه به ویژگی اجتماعی و اقتصادی کم‌درآمدها، تقاضای این گروه‌ها عمدتاً متوجه کالاهای ساخت داخل است و این همان چیزی است که تولیدکننده داخلی آن را طلب می‌کند. اساساً یکی از دلایل تشدید رکود و آسیب‌پذیری تولید و تولیدکنندگان در کشور ما، نبود تقاضای موثر در جامعه است که خود ناشی از محدود و نازل بودن درآمد گروه‌های مرجع و تعیین‌کننده‌ای مانند کارگران است. بنابراین با افزایش دستمزدها می‌توان طرف تقاضا را تحریک کرد و از آن طرف نیز با افزایش تولید بنگاه‌ها و تولیدکنندگان، به‌نوعی اثرات هزینه‌ای بالاتر رفتن سطح دستمزد نیروهای شاغل برای کارفرمایان جبران می‌شود.

اقتصاددان

● یادداشت ●

● فرامرز توفیقی

دستمزدها باید براساس سبد معیشت خانوار تعیین شود

طی دو، سه سال اخیر در خصوص تعیین حداقل دستمزد، به سمت و سوی رسیدن به یک عدد منطقی با یک شیب ملایم پنج تا هفت ساله که بتواند به سبد معیشت نزدیک شود، قدم‌هایی برداشتیم، اما متأسفانه با جهش قیمت‌ها در چند ماه اخیر به سمتی رفتیم که نه تنها به شرایط مطلوب نرسیدیم، بلکه به شکاف معنادار و عمیق‌تری رسیدیم. حالا انگار دوباره

باید از نو کارمان را شروع کنیم.

در نتیجه در حال چیدن یک طرح دیگر هستیم. هم‌اکنون نگاهی که به جریان تعیین دستمزد وجود دارد، یک نگاه حداقلی به سبد معیشت است. اخیراً در کمیته دستمزد نیز براساس همین نگاه حداقلی مجبور شدیم سبد دستمزد را روی عدد رقیمی ببندیم که البته ایده‌آل نیست و ممکن است نظرات مختلفی هم روی آن وجود داشته باشد، اما نیت این است که بتوانیم در زمینه تعیین حداقل دستمزد، نگاهی به ادامه

حیات بنگاه‌ها هم داشته باشیم.

باید توجه داشت که امسال بیش از یک میلیون و ۸۰ هزار تومان هزینه‌های معیشت خانوارها افزایش یافته است.

تنها راهکاری که وجود دارد این است که با افزایش دستمزد را بر مبنای هزینه‌های واقعی معیشت خانوار ببندیم یا اینکه بقای جامعه کارگری را در همین عدد و رقم حداقلی نگه‌داریم تا بنگاه‌های اقتصادی هم بتوانند به حیاتشان ادامه دهند. چیزی که مسجل است، این است که باید فعلاً بتوانیم شکافی که در خصوص سبد معیشت خانوار طی یک‌سال اخیر اتفاق افتاده را به حالت اول برگردانیم و سپس به فکر افزایش دستمزد باشیم.

بر همین اساس، قطعاً وقتی وارد بحث‌های کمیته شورای عالی کار شویم به این موضوع می‌پردازیم که با توجه به یک میلیون و ۸۰ هزار تومان افزایش هزینه‌های معیشت خانوار در سال ۱۹۷، اگر افزایش دستمزد ده‌را نیز براساس همین رقم اعمال کنیم، در اصل این افزایش دستمزد تنها می‌تواند شکاف عمیقی را که در سال ۹۷ به‌خاطر وضعیت اقتصادی بین دستمزد کارگران و سبد معیشت ایجاد شده، پُر کند. در واقع اگر این اتفاق بیفتد، ما هیچ افزایش دستمزدی نداشته‌ایم، بلکه تنها این افزایش قیمت‌های چندباره را به کانال اولیه‌اش برگردانده‌ایم. یعنی قدرت خرید کارگر تغییری نکرده، بلکه فقط جبران مافات کرده‌ایم.

در نتیجه سه میلیون و ۷۵۹ هزار تومان به‌عنوان رقم سبد معیشت جدید خانوار مشخص شده که نسبت به سال گذشته یک میلیون و ۸۰ هزار تومان افزایش داشته است. اگر مطابق این رقم، فارغ از اینکه چه درصدی را شامل می‌شود، به حقوق کارگران اضافه شود، فقط قدرت خرید مردم حفظ می‌شود.

نیاید از خاطر بُرد که دولت وظایف اجتماعی مشخصی دارد. دولت به‌عنوان یک ضلع از سه ضلع شرکای اجتماعی سازمان‌تأمین اجتماعی شناخته می‌شود. در شورای عالی کار، شاهد هستیم که وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی، وزیر صنعت، معدن، تجارت و وزیر اقتصاد و دارایی به‌عنوان نمایندگان دولت حضور دارند و بر سر دستمزد کارگران به بحث می‌نشینند. قطعاً نقش آفرینی که دولت در این خصوص انجام می‌دهد، بسیار بارز است.

طی چند ماه اخیر با باز گذاشتن دست تولیدکننده‌ها و اجازه دادن سخاوتمندانه برای افزایش قیمت کالاها، تمام مولفه‌های تأثیرگذار در سبد معیشت جامعه ایرانی به‌شدت بالا رفت. در این میان تنها چیزی که ثابت ماند، دستمزد حقوق‌بگیرها بود. به همین خاطر کارفرما‌ها در یک شرایط نسبی به‌سر می‌برند. تنها مولفه تأثیرگذار در قیمت تمام‌شده کالاها، دستمزد کارگران بود که طی چند ماه گذشته، دولت از آن جلوگیری کرد و اجازه افزایش دستمزد را نداد، بنابراین قطعاً دولت باید جبران مافات کند. یعنی همان طور که اجازه داد کارفرمایان برای بقای خود با افزایش قیمت‌های چندین‌باره، خود را تعدیل کنند، باید اجازه دهد دستمزد کارگران هم به همان نسبت بالا برود.

مشاور عالی کانون شوراهای اسلامی کار و رئیس کمیته دستمزد